

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompá Mihály-utca 10. sz.

1000 intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Háztartási tanfolyam.

Végre egy praktikus intézmény, a mely nem akar szemfényvesztést üzni, a mely nem azt a célt tűzi maga elé, hogy ország-világ szemébe port hintsünk és elhitessek a fölületes könnyen hívőkkel, hogy nálunk már a fejlett kultúra fénykorát éljük. Mert sajnos — igen sok intézményünket úgy alkották meg, hogy a fénye — csillogása nagyobb a hasznánál és igen-igen sok „művelt“ emberünk csak azt nézi működésében, hogy minél nagyobb port verjen föl, hogy messzire meglássák és elmondják: ez a derék ember, nézzétek, hogyan működik, kivált mikor mindenké szemei reája irányozvák!

Pedig hát nem mind arany, a mi fénylik, és torkig vagyunk már olyan intézményekkel, a melyeket magunk és a külföld becsapására létesítettek és torkig vagyunk olyan emberekkel, a kik mindenáron annak akarnak látszani, a mi-

től a való életben távol állanak és csak nyilvános ünnepi szerepléskor mutatnak valamit, ilyenkor építenek Potemkin-falvakat.

A miről azonban most tárgyalunk, az a gyakorlati élet szükségletén komolyan segíteni akar, — legalább az előrelétező programja olyan, hogy minden részletéből előírja a való polgári élet ismerete és szárazon avval akar számolni, minden feltűnési viszketeg nélkül. Nem hiába, hogy a földművelésügyi minisztériumból került ki ez a terv, mert ott szoktak mostanában olyan okos dolgokkal foglalkozni, a melyek a magyar népnek hasznára válnak. Sokszor kiesinyeseknek látszanak, de az a fő, hogy a való élet szükségleteinek megfeleljenek.

Ilyen az a háztartási vándortanfolyam, a melyet a kecskeméti gazdasági tanítónőképző-intézet megkezdett s a melyet folytatni akar az egész országban, a melyre már nőegyletünket felszólította, hogy tegyen reá előkészületeket.

Eloolvastuk a háztartási vándortanfolyamról beküldött nyomtatott füzetet, a melyben Grasselli Miklós, a kecskeméti m. kir. gazdasági tanítónőképző-intézet igazgatója, a ki nálunk is működött Kurinczon, ismerteti a tanfolyam célját és módját egészen a részletekig.

Az olvasottak alapján ezeket a tanfolyamokat a legnagyobb mértékben gyakorlatiaknak, hasznosoknak találjuk és ezért azokat a legmelegebb ajánlással ismertetjük meg olvasóközönségünkkel.

A háztartási tanfolyam 15 éven felüli leányok részére szervezett időszakos iskola.

A tanfolyam 6—8 hétig tart.

A beiratkozásnál elsősorban a birtokosok, illetőleg gazdálkodók leányait veszik figyelembe, a kiknek a háztartási ismeretekre legfőbb szükségük van. Ezeknek személyesen kell a megnyitáskor jelentkezniök és nyilatkozniök kell aziránt, hogy rendes tanítványok akarnak-e lenni, vagyis a mindennapi tanításban részt akarnak-e venni?

TÁRCZA.

A város szelencéje.

I.

Éppen száz esztendeje, hogy szigorlatra készült Pesten egy teljesen vagyontalan orvos-növendék: Tóth-Pápay János.

Személyesen nem ismertem; de többször megfordultam abban az emeletes házban, a melyben Rimaszombatban lakott s azt a kedves történetet is gyermekkoromban jegyeztem fel róla, mellyel ez a derék ember a nevét megörökítette.

A városházán őrzik a szelencéjét, a szabadkai basa török sippjával, ötödfélszáz defterrel és sok más nevezetességgel együtt. A szelence meséje ennyi:

Egyszerű házmesternénél volt szálláson Tóth-Pápai a Magyar-utczában Pesten s mélyen elmerült a tanulmányaiába, mikor egy szép reggelen a szállásadójának felesége hírül hozta azt a nagy szerencsétlenséget, a mi éppen akkor jutott nyilvánosságra, hogy az ország bírójának gyönyörű leánya elvesztette mind a két szeme világát!

Ujságból olvasta-e ez a jó asszony, vagy az Ujvilág-utca és a Hatvani-utca sarkán lévő orvosi egyetem szolgáinak járt el a szájuk, hamarosan nem tudnám megmondani; de azt igen is hallottam, hogy mikor ez a tehetséges medicus a symptomákat meghallotta, hát annyit mondott:

— Nem nagy baj! Könnyű rajta segíteni, egyszerű házi szerrel meg tudnám gyógyítani magam is.

A ki ismeri az asszony-nép csacska természetét, könnyen megmagyarázhatja, miként történhetett az, hogy rövid idő múlva magához hivatta Ürményi József országbíró a szerény orvosnövendéket s azt a kérdést intézte hozzá: igaz-e, hogy az ő leányának vissza tudná adni a szeme világát, a kinek szerencsétlenségén már majd megőrül az egész család s a kinek baját a pesti egyetem valamennyi orvosa menthetetlennek tartja.

Ürményinek igen szép családja volt, a hét gyermeke között kettő volt a leány. Hogy vajjon az idősebb Jozéfa volt-e akkor beteg, vagy a fiatalabb Karolin, nem tudom megmondani; de a család okvetlenül fog erről tudni, jó magam ötven esztendővel hallottam ezelőtt.

Tóth Pápai János első pillanatra meghökken

a szokatlan kérdésen, miután ő nem jogosított fel senkit, hogy magánkörben elejtett nyilatkozatát az érdekelt apának bejelentse. Gyógyítania még nem volt szabad az ehhez megkívántó oklevél hiányában, hát bizony kereken kijelentette, hogy az úri beteget nem kezelheti míg pár hét elteltével az orvosi diplomáját az egyetem kezéhez nem juttatja.

— Periculum in mora! mondá erre Ürményi József és nem minden ok nélkül; mert az orvosi egyetem nemcsak súlyosnak, de egyenesen menthetetlennek jelezte a bajt s az aggó apát a gyógyítás leghalványabb reményével sem vigasztalta senki, úgy, hogy a kétségbe esett apa — azt lehet mondani — összetett kézzel kérte a fiatal embert, hogy az ő felelősségére azonnal fogjon a gyógyításhoz.

Az ország bírójának valamikor olyan nagy ur volt Magyarországon, hogy méltóság tekintetében mindjárt a palatinus után következett, a ki hiteles pecsét alatt bírói parancsot osztogathatott, törvényes bizonyítványt, megbízó levelet a maga tekintélyével jogérvényesen kiszolgáltató: szóval a ki parancsolt.

Tóth Pápay érezte, hogy hatalmas emberrel áll szemközt, ellenkezni nem mert, hanem a gyógyításhoz haladéktalanul hozzátogott s a jó Is-

Nedves pinczék

és

lakások!

„BIBER“

„BIBER“

„BIBER“

a jelenkor legtekélyesebb szigetelő anyaga, mely lehetővé teszi nedves pinczék, lakások és minden egyéb vizállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét. Rendszerű szigetelés készítése nem igényel különös szakismeretet és a legkörülményesebb szigetelések is használati utasítás alapján mintegy házilag elkészíthetők. megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is, valamint kiválóan alkalmas új épületek alapfalainak szigeteléséhez.

Prospektust, használati utasítást s minden egyéb felvilágosítást készséggel ad a „Biber Művek“ gyári raktára:

Braun Zsigmond

vaskereskedő

9-10 RIMASZOMBAT.

A mindennapi tanításon kívül van egy másik tanfolyam hetenként két délután a szegény munkásnép leányai részére, hogy azok a napi kenyérkereset mellett is megtanulhassák a háztartási ismereteket.

A tanfolyam felszereléséről, a tanítónők fizetéséről és a szegény tanulók segélyezéséről a földművelési miniszter gondoskodik. A tanfolyam céljaira szükséges helyiségeket, továbbá a fűtést, világítást az érdekelt község adja, de a tanítás teljesen ingyenes.

Egyedüli költség egy fűzet beszerzése, a hova a tanultakat beírják és az ebéd ára fejében napi 50 fillérig terjedhető díj. Szegényeknek azonban ezt is elengedik.

A tanítás elsősorban gyakorlati, vagyis a leányok naponként előre megbeszélnek a tanítónőkkel a másnapi főzést, azután reggel elmennek a piacra bevásárolni, majd 10 órakor főzni kezdik az ebédet folytonos felügyelet és utbaigazítás mellett.

És hogy ez az ebédkészítés mennyire nem jár a magas, nagyúri régiókban: legszebben bizonyítja az a körülmény, hogy pontosan kiszámítják és följegyzik egy-egy ételhez szükséges anyagok árát és az egész ebéd árát együtt és mibe kerül egy személyre?

A mai hallatlan drágaság mellett lássunk egy gyakorlati példát a tanfolyam működéséről:

1910. évi május 23-án főztek 18 személyre zöldséglevest, székelygulyást és tepertős pogácsát, tehát olyan ebédet, a mely akármilyen jómódu polgári asztalon tisztességes ebédszámba megy. Került pedig az ebéd összesen 8 K 23 fillérbe, vagyis egy személyre 46 fillérbe. Ne gondolja senki, hogy a piac valami olcsó volt, mert részletezzük, hogy egy kilogramm sertéshus volt 1 K 80 fillér,

egy kilogramm zsír ára 2 korona, egy tojás 6 fillér stb.

Az ilyen számítások mutatják legjobban a tanfolyam gyakorlati értékét, — persze még meg is kellene kóstolni a főzötteket de ez már csakugyan a gyakorlati ügyesség és egyéni érzék dolga, a mibe 6—8 hét alatt eléggé belejöhethet minden érdeklődő leány.

A főzés mellett mosnak, vasalnak is, leginkább a saját ruháikat és abroszokat, — de megengedik azt is, hogy hazulról férfiinget, gallért, mancsottát hozzanak és megtanítják azok vasalására és fényesítésére is a leányokat.

Tanulnak továbbá szabást, varrást és pedig nemcsak a mutatós díszeket, hanem a javítást és foltozást is.

A tanfolyamnak van 2 tűzhellyel ellátott teljes konyhaberendezése, mosó-, vasaló-, mángorló géppel és vasaló kályhával felszerelt mosókonyha berendezése. A varrás tanításához 2 varrógép és 2 próbababa áll rendelkezésre.

A gyakorlaton kívül tanulnak elméleti tárgyakat is: háztartástant, egészségtant, gyermeknevelést, konyhakerészt, tejgazdaságot, baromfi és sertés-tenyésztést.

Mintha csak hallanám, a mint egyik-másik öreg smokk azt dörmögi a bajusza alatt: Minek ezt elméletben tanulni? Tanulja meg a leány odahaza az anyjától!

Nagyon jól van, de ha az anyja se tudja! Vagy ha tudja, nem jól tudja?

Mert halad ám a világ. Nem éljük többé azt a régi jó világot, a mikor a zsirjába fült a magyar ember, nem kellett spórolni, hanem volt hetedhétországon, hegyen-völgyön lakodalom. Mi tartjuk most annak a sok lakodalomnak a bójtját, jó smokk bátyám, hát a jövő asszonyai tudjanak takarékoskodni és új-

módi módon gazdálkodni. Tanulják meg, a mit a hollandus, német, angol, talián kitaláltak, hogy miképen lehet a kisgazdaságot úgy beosztani és úgy folytatni, hogy jusson is, maradjon is, mert fillérből lesz a korona, koronából lesz a százkorona. A ki a kicsit meg nem becsüli, annak ma már felkopik az álla.

Az említett gazdasági ágak helyes rendszerű műveléséről részletes oktatást nyernek a jövő háziasszonyai és ilyen módon otthon is nagyobb kedvvel gyakorolják azt s a leánylélek ismét az otthon felé fordul hasznos dolgok újformagyakorlásával, mert a közelmúlt évtizedek ugyanis nagyon az utcára vitték a leányt, a ki gyakorlati női értékes lélek nélkül azon törte a fejét: mint piperész-kedhessék minél többet, mint játszék a férfiakkal minél többet?

Nagyon is ideje, hogy ilyen dolgokkal igyekezzünk a leánylelket abba a körbe vonni, ahol jövő hivatását hasznosan betöltheti mint feleség és családanya.

Ha ismét ilyenek lesznek a leányok, ha a modern élet tudása és finomsága mellett is kellő gondot tudnak fordítani a házi, családi élet gyakorlati oldalaira is: akkor mint a házi oltár úgy fogják vonzani leendő férjeiket és az ifjak szívesebben fognak házasodni, mint a mostani mesterkéltség világban, a hol ezertéle apró rászédéssel fogják a legényt és a lakzi után derül ki, hogy az új menyecske a nyulat megakarja koppasztani stb.

Üdvözljük hát a háztartási vándortanfolyamot, jöjjön és tanítsa meg az unatkozó leányokat hasznos dolgokra. +

Körorvosi rendelések.

A vármegyei közigazgatási bizottság dr. *Meskó* Miklós vármegyei tisztifőorvos

ten segítségével a lehető legrövidebb idő alatt visszaadta a szép leánynak mind a két szemévilágát.

Az Ürményi-család boldogsága leirhatatlan volt!

Mikor a következő reggel az egyetem egyik tudós professzora *Bene* Ferencz az egyetem irányában az előadását megtartani az utcán ballagna, egyszer csak lekiált a szomszédos házak egyikének erkélyéről egy üde leányhang: — Jó reggelt *Bene* bácsi!

A jó doctor először feltekintett az erkélyre és kerekre nyílt a szeme bámulatában. Csaknem elejtette a sétabotját, mert csudák csudája: a hang tulajdonosa az országbíró világtalannak képzelt leánya volt, a kiről szakemberek hitték, hogy többé látni nem fog és ime a szemei ragyognak az örömtől, az egész család boldog.

A tanár, hogy a dolgról hiteles értesülést szerezzen, először a szülőket kérdezte ki s úgy ment fel az egyetemre, a hol az orvosi kar színe előtt mint valóságos csudát beszélte el a tapasztalt dolgokat.

Tóth-Pápay János növendéket a dékán azonnal beidézte és kérdőre vonta, hogy miféle orvosi diploma alapján gyógyít?

Jegyzőkönyvet is vettek fel, a mi talán inkább formalitás kedvéért történt. Neve, kora, vallása, anyanyelve, foglalkozása mind mellékes volt, a min az egész fakultás bátran napirendre térhetett; azonban az a kérdés, hogy mitől gyógyult meg a beteg? s honnan tudta a vádlott, hogy attól a szertől a leány okvetlenül vissza fogja kapni a teljes látóképességét? már a legcsiklandósabbak közé tartozott; mert Tóth-Pápay a tanári testület színe előtt a leghatározottabban kijelentette, hogy *azt a gyógyszert az egyetemi előadásán maga a természet nyilvános rendes tanára*: ugyanaz ellen a betegség ellen

annak idején *dictálta* a hallgatóinak s ő ezt a gyógyszert nemcsak a jegyzetei közé vette fel, hanem a mire szánva volt s az élő példa tényleg beigazolta, gyakorlatilag sikerrel alkalmazta is.

Az orvosi kar néhány szót szolt az orvosnövendék védelmére s aztán sietett őt azzal a figyelmeztetéssel hazabocsátani, hogy kuruzsolnia nem szabad s orvosi gyakorlatot mindaddig nem folytathat, míg magának a szabályszerű oklevelet meg nem szerzi, szóval míg doktorrá nem avatják.

A kisebbik bajon tehát szerencsésen átesett Tóth-Pápay, de most következett az eset csatánosabb része: az orvosi rigorosum!

II.

Ürményi József a család örömét azzal vélte legszebben tolmácsolni s háláját legkézzelfoghatóbban bebizonyítani, ha emlékül oda adja az orvosnövendéknek azt az emléktárgyat, a mely előtte, mint ereklye, a legbecsesebb volt: egy tojásdad alakú kék zománczal díszített s drága kővel kirakott szelenczét, a melyet, mint a XVIII. századbeli ötvös-művészet remekét ajándékozta egyik ősének a boldog emlékü királyné Mária Terézia.

— Fogja, fiatal barátom! — ugymond az ország bírása nyájasan. — Ön visszaadta a családomnak a mi előttem a legbecsesebb: a leány szemévilágát, itt van érte egy arany szelencze, a mit egykor emlékül nyújtott nekünk Magyarország hatalmas nagyasszonya: Mária Terézia. Fogadja, kérem szívesen s gondoljon ránk mindig azzal a jó indulattal, a mellyel önnek átadom s hasonló érzéssel és hálás köszönettel fogunk mi is öre gondolni fiatal barátom, utolsó lehelletünkig.

És itt a hatvanhat éves öreg ur hangja vib-

rálni kezdett. Igen, az orvosnövendék szívében is megrezdült bizonyos hur, egy nehezen kifejezhető finomabb érzés, a mit ő nem csupán akkor hordott keble rejtékén, hanem azután is, később, soká, halála órájáig.

Tóth-Pápay János mélyen meghajtotta magát, a szelenczét örömmel fogadta, bár azt szokatlanul súlyosnak találta; mert csak otthon, a kis szobájában győződött meg róla, hogy színiültig meg volt töltve a szelencze körmőczi arannyal.

Adott-e csak egyet is belőle a szállástadó gazdasszonyának, a Fama Tóth-Pápairól fel nem jegyezte: de nagyon valószínű, miután az aranyakat egymás után felváltogatta, úgy hogy mikor a questurában a szigorlat díját kellett volna lefizetni, már zavarba jött, nem tudta honnan szerezzen pénzt. Eleget törte a fejét, míg nem abban állapotott meg, hogy az emléktárgyat magát viszi a királyi zálogházba.

Szegény Tóth-Pápay soha se járt ennek előtte ebben a komor épületben; jótormán sejtelve sem volt arról, hogy ez az irgalmatlan kötőmeg mire való, de hát mint mindenkor, úgy most is a tapasztalás volt az élet igazi tanítómestere.

Azt a modera intézményt az ő idejében az emberek még nem ismerték, hogy szegénylősuri családok a holmit bizonyos közvetítők által szállítják a zálogházba: ezek egyelőre csak előleget osztogatnak s a tulajdonképeni elszámolás csak azután következik. Tóth-Pápay szerencsére személyesen ment el a zálogházba.

Igen ám! Csakhogy a zálogházi becsütsnek szörnyen gyakorlott szeme volt; arról az arany szelenczéről azonnal észre vette, hogy olyan tárgy, a mely valamikor a bécsi császári kincstár gyűjteményében foglalt helyet s míg okos gyanuval szépen, lassan nézegette, az alatt az orvosnövendéket ülésel kínálta s egyben

azon jelentését, hogy a belügyminiszter a közegészségi körök régi beosztását engedélyezte és a szabályrendeletet jóváhagyta, tudomásul vette s 30 nap múlva érvénybe lép a szabályrendelet alapján megállapított több új intézkedés. Többek közt kötelező lesz a körorvosra, hogy 1912. január 1-től minden körorvos kéthetenként egyszer ugyanazon napon és időben a község házában a megnevezett helyeken rendelést tartani köteles és körének minden községét havonta egyszer hivatalból meg kell látogatnia.

Ha a kijelölt rendelő nap ünnepnapra esik vagy halaszthatatlan hivatalos teendő akadályozná a körorvost a rendelésen való megjelenésben, úgy a legközelebbi hétköznapon kell a rendelést megtartania. Azon községeket, melyekben rendelési napok tartandók, a közig. bizottság követhetőkhöz jelölte ki:

A csetneki körben: Geczefalva, Kuntapolca, Nagyszabos, Martonháza.

A dobsinai körben: Alsósajó, Oláhpatak, Sajóréde.

A dernői körben: K.-H.-váralja, Lucska, Várhosszurét.

A rozsnyói körben: Berzéte, Betlér, Rekenyeujfalu.

A pelsőczy körben: Szalócz, Szilicze, Csoltó, Gömörpanyit.

A tornaljai körben: Abafalva, Kövecses, Oldalfalva, Sajógömör.

A harkácsi körben: Alsókálóska, Alsóvály, Deresk, Szkáros.

A putnoki körben: Bánréve, Kelemér, Málé.

A ragályi körben: Aggtelek, Imola, Zádorfalva.

A balogi körben: Balogrussó, Bátka, Bugyikfalva, Uzapanyit.

A rimaszécsi körben: Dobóca, Jéne, Hanva, Nemesradnót.

intett a legelső őrszemnek, hogy jeleznék az ereklye provenienciáját, a mit ha megtenni vönakodnék, kénytelen volna őt magát a hűvösre kisérni el.

Tóth-Pápaynak, mint láttuk, nem volt oka a dolgot szépíteni; a helyzet, az igaz, nagyon kritikus lett; igen, mert a felsőstubbyai hévvi-zekről irt doctori értekezését is haza kellett volna hozatni s ime itt áll tanácstalanul, már pedig erősen feltett szándéka, hogy orvosi diploma nélkül szülőföldjére csak vissza nem tér.

Az ügyeletes tisztviselő az orvosnövendék védekezését egy könnyen nem akarta elfogadni, a rendőrség megtudakoztatta magát Urményi Józsefet is, a ki a szóban forgó szelenczét minden tétovázás nélkül visszaadatta a jogos tulajdonosnak s a Tóth-Pápay orvosi diplomájának az árát a saját erszényéből egyenlítette ki.

Tóth-Pápay ezek után mint gyakorló orvos Rimaszombatban telepedett meg s ott nemesak boldogan élt, hanem praxisával egy kis vagyont is szerzett.

Közvetlenül halála előtt végrendeletet is készített, a melyet valamikor magam is olvastam, de az arany szelenczéről nem volt abban semmi; nyilván életében adományozta oda Rimaszombat városának azért, hogy profán kezek közé kerüljön ez az ereklye soha.

Több mint egy félszázad óta örzi ezt az emléket kegyelettel a város.

Mikor 1857-ben ő Felsője I. Ferencz József magyarországi körutja alkalmával városunk nevezetességeit megtekintette, ezt a tárgyat maga is a kezébe vette és a rajta levő jelzést sokáig nézegette; neki is igen-igen tetszett az és valóban csudálatos, hogy már akkor nem találkozott senki, a ki az érdeklődő fejedelemnek s a kíváncsi kíséretnek ezt a kis történetet el tudta volna beszélni.

Ime előadtam én.

Id. F. I.

A feledi körben: Alsóhangony, Jánosi, Rimasimonyi, Várgede.

Az ajnácskői körben: Almágy, Egyházabást, Gesztete, Gömörvid.

A rimaszombati körben: Alsópokorágy, Orlajtörék, Rimaráhó, Mezőtelkes.

A nyustyai körben: Babarét, Rimabánya, Rimabrézó, Rimaffrész.

A rimakokovai körben: Forgácsfalva, Rimóca, Ujantalfalva.

Az osgyáni körben: Cserepes, Fazekaszaluzsány, Guszona.

A ratkói körben: Gömörhegyvég, Ratkósebes, Szirk, Ujvásár.

A nagyrócezi körben: Kisrócze, Murányalja, Vizesrét.

A jolsvai körben: Gicze, Kövi, Lubény, Sívete.

A helpai körben: Garamszécs, Koháryháza.

A vereskői körben: Garamfő, Királyhegyalja.

Ugyanazon napon két községben rendelési nap nem tartható s a körorvosok tartoznak a pontos betartás és ellenőrzhetés czéljából a rendelések napját és idejét a következő évre és minden községre dátum szerint összeállítani és a jegyzéket minden év december 15-ikéig az alispánhoz beterjeszteni. — Ezen czél szerű ujitást bizonyára örömmel veszik tudomásul az érdekelt községek.

Széljegyzetek.

Kezdjük meg! Nehány gondolat lesz az egész. Rendszer nélkül egymásután állított, egymásmellé sorolt gondolat. A hol nem az eszmemet lesz a fő, hanem a tartalom. A mely gondolatok úgy tekintendők, mint talán hosszú időn át hullámozott benyomásoknak kifelé vergődő lobbanásai, melyek olyanfélék, mint a sármási földgáz: nem tudja az ember, hogy honnan jönnek és hova mennek, csak egyszerűen kitörnek. Tehát rajta!

A világon mindaz, a mi kívülünk van, nem a miénk. S a mi a miénk, az a lényegünk! Innen van az, hogy a mi kívülünk van, megöl, tönkretesz, vagy boldogít minket: a szerint hogy milyen a lényegünk!!

— A menyasszonyi ruhába és a halotti szemfedőbe bizonyos tekintetben hasonló szempontok vannak beleszőve. Mindkettő letűnt életet takar; rejtélyeket nyit és rendesen csak egyszer veszik föl!

— A költő még a nyomort is énekbe foglalja. S mivel a dal *kellem*, némi tekintetben elfelejteti a nyomort!

— *Lienhart* a művészetnek a végtelen tért jelöli meg nyugvó pontul. És igaza van. Mert a ki nem onnan néz le az életbe, az nem veszi ki belőle az összhangot. A kis körre szorító nézés csak lyukat fúr magának a földbe, mint az ürge. S a ki innen néz, annak nincsen látása, csak néz: annak nincsenek mértföldjei, csak lépései és nem tesz mást, mint gurul és lop, tal és emészt!

— *Az ember a halálnak van szánva.* Ezt mutatja egész fejlődése és alakulása. Míg kicsiny, addig valahogy összetartja őt az élet. De a mint tovább és tovább halad az életben, föllépnek az *indulatok*, a *vágyak* és *szenvédélyek* és ezek mind siettetik a halált. *Szegény ember!*

— Ha az ember unatkozik, az baj! Hogy ettől megszabaduljon, szórakozást keres. De a szórakozás is baj, mert *elvonja az ember figyelmét saját magától.* Mit tegyen tehát az ember? Boesánatot kérek, tudom, hogy merész, de nagyon merész lesz, a mit mondok, de *majdnem* igaz. Hát mit tegyen az ember? Ne unatkozzék és ne szórakozzék!!

— Mért mondhatjuk az állatról, hogy egyforma állapotban éli le életét? Azért, mert nincsen benne akarat s nem érzi az akarat káros következményeit.

— Pascalnál olvasom, hogy *Corneille* szerint

a *szerelem* „nem tudom, mi”! Talán csak nem azért szerelmes az ember, mert nem tudja, hogy mi az? Nem érdekes?

— De azért *Corneille*-nek valahogy igaza lehet. Mert tegyük föl, hogy szerelmes vagyok valakibe. Hódít, örjít, nyugtalanít valaki, mert tetszik a szája, a szeme, egyszerűen egész lénye. De tegyük föl, hogy az illetőnek vagy a szeme, vagy a szája, vagy az orra olyan, hogy valamelyik miatt nem tudnék bele szerelmes lenni. Es akkor? Nem szeretném! *Corneille*, igazad lehet!

— Ezt az utolsó gondolatot különben *Pascal* alapján írom. Mert ő azt mondja, hogyha *Kleopatra*nak orra valamivel hosszabb lett volna, az egész földkerekség megváltozott volna. Vagyis, hogyha ennek a bájos királynőnek az orra valamivel hosszabb lett volna, akkor *Antonius* római császár nem szeretett volna bele. De akkor *Antonius* mástelé fordította volna figyelmét és nem hurezolta volna országa sorsát egy királynő lábai elé. Más szóval: mit nem tett az a kis husdarab, mely *Kleopatra* szép orrocskájából — *hiányzott!* Igazad lehet *Corneille!*

— Tessék elhinni, hogy végtelenül nehéz egyes korokat jól megítélni. És pedig azért, mert a mult körül a jelen érzelmi világa rajzik. Mindenbe beleszól a jelennek iránya, gondolata. Vigyázzunk, mikor itélünk! A kik korokat jellemeznek, azok a saját lelkük világában szemlélik a korokat. Innen van, hogy nem mindenki írja ugyanazt, ugyanarról a korról. S mi még büszkéek vagyunk nézeteinkre??

— A szociáldemokrácia félreneveli az embereket. Nem akar ő munkásokat, hanem *tétlen lázadókat!* Ez különösen igaz a magyarországi vezetőkre vonatkozólag. Mert az ő vezetésük, izgatásuk hatása alatt a szegény félrevezetett áldozatok a paradicsom korát várják, a kiknek nem a pénz kevés; nem az a kevés, a mi van, hanem — *az élvezet!* Szinte tétlenül szeretnének a nagy tőke alá teküdni, mint a lonha testü néger a banánfa alá s várja, mikor esik a gyümölcs munka nélkül a szájába. Pedig ingyen nem élhetünk! Ilyen törekvésekre kár, hogy szimbolum és jel gyanánt a piros színt választották jelvényi szín gyanánt. Mert ennek a piros színnek ilyen körülmények közt csak a zsirosodó izgatók, lázítók, vezetők *champagnertől piros orrán van értelme* . . .

Befejezésül csakugy zárójelben mondom: (igen!) . . .

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujitották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

A miniszter itthon. Gróf *Serényi* Béla földművelésügyi miniszter f. hó 11-én Putnokra érkezett gyöngélgedő felesége meglátogatására s csak harmadnapra utazott vissza Budapestre.

Esküdtbíróági elnökök. A kassai kir. ítélőtábla elnöke a helybeli kir. törvényszéknél az 1912-ik évre esküdtbíróági elnök-ként *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki elnököt, helyetteseként *Cseh* István kir. táblai bírói czímmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírót rendelte ki.

Lévay József ünneplése. Borsodvármegye nyugalmazott költő alispánja most töltötte be 86-ik évét, s ez alkalomból ma: vásárnap megható és meleg ünneplésben részesíti a magyar irodalmi világ. A Kistalud-Társaság ugyanis — melynek a költő 50 év óta tagja — ma díszülést tart Miskolcra, s ennek keretében ünneplik az érdemes agg költőt. Az ünnep alkalmából legmagasabb helyről is megnyilatkozott az elismerés, s a király a miniszterelnök előterjesztésére *Lévay* Józsefnek a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagjának, írói működése elismerésül a Szent István-rend kiskeresztjét díjmentesen adományozta. Az ünneplést jó barátja volt *Tompa Mihály*nak, s ma is szeretetteljes, benső baráti viszony tüzi

öt vármegyénk főispánjához: *Bornemisza László* hoz, ki a királyi kitüntetés alkalmából melegen üdvözölte az érdemes férfit.

Balás püspök a kath. nagygyűlésen. A múlt hét 3 napján: vasárnap, hétfőn és kedden volt Budapesten Magyarország katolikusainak nagygyűlése, a mely alkalommal saját belső ügyeik fejlesztéséről tanácskoztak. A hitbuzgalmi és karitatív szakosztály ülésein *Balás Lajos* rozsnói megyés püspök elnökölt. Az illető szakosztály hétfőn délután 3 órakor kezdte meg üléseit a Vigadó kistermében. Ez a kis terem azonban jóval nagyobb, mint városunkban a legnagyobb terem. Balás püspök megnyitó beszédében ezeket mondotta: A törvényhozás és a társadalom nagyjelentőségű szociális alkotásokkal siet a jelentkező nyomoruság és szegénység enyhítésére. Mindez azonban nem teszi fölöslegessé a keresztény szeretet nagy szolgálatait, mert a szociális intézmények a keresztény önteláldozó szeretet nélkül célt nem érhetnek. A katolicizmus e téren sem akar hátramaradni, hanem azon lesz, hogy a szeretet művei által minél több nyomort enyhíthessen, minél több könnyet letörülhessen. Kedden délelőtt újra ülésezett a szakosztály és úgy terjesztette indítványait és határozatait a teljes nagygyűlés elé, a melyen mintegy nyolcezer ember jelent meg a vallási öntudatos élet fejlesztésére. A Balás püspök vezetése alatt álló szakosztály a következő fontosabb ügyekben határozott: vadházások törvényes összeházasítása Regisz. sz. Ferencz egyesület által; szegények gyámolítása Páli sz. Vincze egyesület által, a „Ker. szeretet gyermekvédő művének” terjesztése, kath. diákszegélyező egyesület alakítása; házi betegápolónők képzése. Mind nemes és krisztusi ügy. A nagygyűlésen városunkból *Széman Endre* prépost volt jelen.

Segély a rimakokovai egyháznak.

A tűzvész által sújtott rimakokovai ág. ev. egyház részére a magyarhoni evangélikusok Budapesten tartott egyetemes gyűlése tízezer korona segélyösszeget szavazott meg.

Áthelyezés. A kassai posta és távirada igazgatóság *Klekner Aladár* nyustyai posta és távirada kiadót a helybeli postahivatalhoz helyezte át szolgálattételre.

Eljegyzés. *Homolya Andor* vármegyei központi tisztviselő f. hó 12-ikén eljegyezte *Róth Juliskát* Nagyszalókról.

Esküvők. Fényes esküvő színhelye volt f. hó 16-án Nyustya-Likér. Ezen a napon vezette oltárhoz iglói dr. *Szontagh Vilmos* rimaszombati járási szolgabíró — iglói *Szontagh Andor* volt országgyűlési képviselő fia, — *Birnstingel Aurél* és neje neográdi *Neogrady Irma* bájos és művelt lelkű leányát: *Jolánkát*. — A násznagyi tisztet a menyasszony nagybátyja: dr. *Neogrady Lajos* Szepesvármegye alispánja és *Remenyik Aladár* tb. főszolgabíró töltötték be. — A virágokkal díszített menyasszonyi kocsit a násznép hosszú kocsisora követte. A szép és fényes családi ünnepélyen a nagyszámú rokonságon kívül jelen voltak: *Fáy Gyula* nyugalmazott főispán, *Máriássy Gyula* járási főszolgabíró, *Remenyik Aladár* tb. főszolgabíró és neje, dr. *Szelényi Jenő* gyárigazgató, dr. *Szontagh Andor* ügyvéd, dr. *Nagy Szilárd* orvos és neje, *Volkó Viktor* és neje, dr. *Szirányi Dezső*, dr. *Lukács Zoltán*, ifj. *Bobok Tivadar*, *Kolbenheyer József* és *Komora János* lelkészek. — A közszeretben álló ifju pár örök frigykötéséhez részünkről is zavartalan boldogságot kívánunk.

Runyay Sándor Bertalan tornaljai jbl. főszolgabíró f. hó 29-én tartja egybekelését a kedves és szép hisnyai *Heinczelman* Ellykével Licében.

Új osztálymérnök. A rozsnói osztálymérnökségnél megüresedett főmérnöki állásra *Benedicty Imre* kisújszállási főmérnököt nevezte ki a miskolci üzletvezetőség. Az új főmérnök pár évvel ezelőtt Rozsnón tartózkodott s kinevezése vasuti körökben általános megelégedést kelt.

Ügyvédi kamarai hír. A miskolci ügyvédi kamara közzéteszi, hogy dr. *Hennyey László* ügyvéd lakhelyét Rimaszombathól a borsodmegyei Mezőcsátra helyezte át.

Vármegyei közgyűlés. A vármegye törvényhatósága rendes téli bizottsági közgyűlését december hó 12-én fogja megtartani.

Az amerikai „Newyork Times” és a Széljegyzetek. A Budapesti Hirlap f. é. nov. 10-iki számában „A történelem megörökítő társulat” czímen egy hirt közöl, mely *Konta Sándor*, Amerikában élő hazánkfiának, a „Newyork Times”-ben fölvetett eszméje révén támadt. Azt írja ugyanis a Bp. H., hogy „nincsen sem többről, sem kevesebbről szó, mint arról, hogy az amerikai nemzet építsen több olyan Panteont, a hol az amerikai közélet kiváló férfainak beszédei, cselekedetei a fonograf segítségével megörökítenének az utókor számára.” Tehát az volna a cél a B. H. szerint, hogy a népek életében történelmi szerepet játszó személyiségek alakja és hangja a jövő generáció számára megörökíttessék. Hozzáfüzi azt is, hogy az eszme igen élénk érdeklődést keltett. Eddig a B. H. — E hirrel kapcsolatosan érdekesnek találjuk megjegyezni, hogy a Gömör-Kishont ez évi július 23-iki számában a Széljegyzetek így kezdődnek: „rem tudom, hol rejtőzik a messze ezerévek bizonytalan jövőjében az a zseniális találmány, mely nem szobrokból állít az emberiség nagyjainak Panteont, hanem műveikből, szavaikból és beszédeikből. Milyen nagyszerű is volna, hogyha valami grammofon-tölelésekbe gyűjtenék a világ összes szellemi kincseit” stb. Látjuk, hogy itt egy tökéletesen egyező szellemi ötlet találkozásáról van szó. Es ennyiben gondoltuk ezt a tényt, mint érdekességet a B. H. közleménye mellett lapunkban föltüntetni. Mert ha ez az eszme valóban oly lelkes fogadtatásra talál és hogyha korszakalkotó kihatásai lesznek és még hogyha a „Newyork Times”-ben csak most került fölszínre: önhízogás, teltolakodás nélkül valóban érdekes, ha ez eszme, bár nem is érdemileg, de történelmileg, föllépési idejét tekintve, legelőször a „Gömör-Kishont” hasábjain látott napvilágot.

Képviselő választás. Miskolcra az elhunyt *Görgey László* helyébe a lefolyt héten egyhangulag országgyűlési képviselővé választották *Szentpály István* polgármestert, ki városunkban több kellemes emlékű napot töltött s mindig élénk és rokonszenves érdeklődéssel viseltetett városunk iránt. Az új képviselő a nemzeti munkapárt lelkes tagja, — s egyhangú megválasztatása széles körökben őszinte örömet kelt.

Komoróczy Budapesten. A palócz imitációjáról és kitünő humoráról messze vidéken ismert rozsnói barátunk és hirlapíró társunk: *Komoróczy Miklós* rozsnói tanár nemcsak a fehér asztalnál tett bizonyosságot arról, hogy ő bármilyen komoly és nagy társaságba derűtséget tud varázsolni, de a ridegebb tudós emberek között is méltán megállja a helyét. Most is a budapesti országos kath. nagygyűlés alkalmával rendezett matinéban a palócz népszokásokról tartott nagyérdékű, kiváló figyelemmel hallgatott és élénk tetszéssel kísért előadást.

Választott bírósági tárgyalás. A kerületi munkásbiztosító pénztár választott bírósága f. hó 17-én *Cseh István* kir. táblai bíró vál. bírósági elnök elnöklésével tárgyalta *Teleszniczky Ferencz* helybeli kalapos segéd ügyét, a ki hat műfogat kért a kerületi munkásbiztosító pénztártól. A pénztár igazgatósága az orvosok véleménye alapján csakis fogtöméseket tartott szükségesnek, a bíróság a kihallgatott orvosszakértő véleménye folytán két műfogat ítelt meg, többi kérelmével elutasította a kérelmezőt.

Vármegyénk kérvénye. Az országgyűlésen multkoriban terjesztették elő megyénk több kérvényét s most szerdán délután a képviselőház igazságügyi bizottsága tartott ülést. Erdélyi Sándor elnöklésével s ezen *Kenedi Géza* előadó ismertette Gömör-Kishontvármegye kérvényét a képviselőház tárgyalásánál a horvát nyelv használatának a korlátozása tárgyában. Elhatározta, hogy mivel a horvát nyelv használatának módzata elnöki enunciaciók útján közmegegyezéssel elintéztetett, a feliratokat az irattárba helyezi.

A sárospataki Széchenyi szövettség december 16-ára ígért látogatása, mint értesülünk, későbbre marad, mert azon a napon a rimaszombati főgimnázium ifjusága készül hangversenyt rendezni.

Tűz. A mult héten Felsősziklás községben *Báthy János* bérlő udvarán ismeretlen okból kigyulladt egy szalmakazal és vízhiány folytán teljesen leégett.

Közig. bizottsági ülés. Vármegyénk közigazgatási bizottsága folyó hó 13-án tartotta rendes havi ülését. Mennyiben a főispán Budapesten volt távol hivatalos ügyekben, az ülésen *Lukács Géza* alispán elnökölt. A bizottsági tagok — három kivételével — teljes számban voltak jelen. Az alispán jelentése során fájó érzettel emlékezett meg *Polgáry Károly* nyug. árvaszéki h. elnök elhunytáról, ki hosszú időn át a vármegyének képzett és buzgó tisztviselője volt. A bizottság az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvében örökítette meg. Majd beszámolt a vármegye közigazgatás lefolyt negyedévi állapotáról és kiemelte, hogy a vármegyei tisztikar az egész vonalon példás tevékenységet felelt ki. — Az alispán tisztí állásából folyó kötelező teljesítése tudatában, egy sajnálatos körülményről is kénytelen beszámolni, illetve jelentést tenni. — Ugyanis az Eger felé vezető *Darnya*—hangonyi és *Feled*—zabari utvonalak az utóbbi két évben állottak kiépítés alatt. Most midőn az építkezés befejeztetett, még az átvétel előtt ezen utvonalakot *Kovács Kálmán* ker. felügyelő és *Wuffka Ernő* műszaki tanácsos társaságában beutazta. A beutazás alatt több helyen próbákat eszközöltetett, vajjon az építés a szerződésben foglalt méreteknek megfelelőleg végeztetett-e és a műtárgyak szintén e kikötéseknek megfelelőleg lettek-e megépítve. Vizsgálata szomorú eredménnyel járt, mert az építési vállalkozó *Barta Sándor* alias *Fuc-testvérek* nem felelt meg sok helyen a szerződés feltételeinek. Ily körülmények folytán erről az illetékes miniszteriumnak, a vizsgálat megejtése céljából, azonnal jelentést tett; a vármegyének pedig már e bizottsági ülésen kénytelen bejelenteni az észlelt hiányokat és intézkedését. A bizottság br. *Hámos László* és *Hevessy Bertalan* felszólalása után köszönettel és elismeréssel vette tudomásul az alispán erélyes intézkedését. — Ez után a rendes ügydarabok nyertek elintézt.

Fehér-kereszt bál. Most már, mint bevégeztett tény közölhetjük, hogy a gömörmegyei Fehérkereszt-egyesület nagyszabású bálja 1912-ik évi január hó 14-én lesz megtartva, a vármegyei székház dísztermében. — A bál rendezésének nagy munkáját az elnökség végzi nagy tapintattal és széles körben terjedő figyelemmel. A meghívók csak december hó 1-ső napjaiban fognak szétküldetni, amelyen több magasrangú urhölgynek és urnak fogjuk a nevét olvashatni. Lesznek fővédnökök, mely czimre már sikerült megnyerni vármegyénk jeles két szülöttét, a kormány két oszlopos kitünő államférfiát: gróf *Serényi Béla* földművelésügyi és *Hazay Samu* honvédelmi minisztereket, kik személyes megjelenésüket családjaikkal meg is ígérték. Lesznek díszelnökök, melynek soraiban találjuk már ezideig: *Sulyovszky István* kir. tanácsos, jószágkormányzót; *Hevessy Bertalan*, *Mihalik Dezső* hercegi főügyészt, *Szentiványi Árpád*, *Kubinyi Géza*, *Farkas Zoltán* és *Patnoky Mór* országgyűlési képviselőket. Nagyszámban lesznek védnökök és védnökök. Majd következik a bál rendező-bizottság, az ifjuság szép névsora *Bornemisza Elemér* elnöklete alatt. A lista még nem teljes s azért most csak azok neveit iktatjuk ide, kik már nyilatkoztak, hogy a jótékony cél érdekében szívesen közreműködnek a bál sikerében. Mint értesülünk, még napok kellenek arra, hogy a végleges lista összeállítható legyen, mert az elnökség még nem bírja mindenki nyilatkozatát. Az itt felsorolt kiváló és magasrangú egyének készséges vállalkozása már előre is azon biztos reménnyel tölti el az elnökséget, hogy a bál ugy erkölcsi, mint anyagi sikere teljesen biztosítva lesz. Hozzájárul még ehhez, hogy idegenből is számosan fognak megjelenni és e bálon fognak egy-pár felserdült bájos leányt bemutatni. Bál után morzsa lesz, mely éppen oly jól fog sikerülni, mint a bál. Annak idején mindenről bőven fogunk referálni. A bemutatásra váró bájos kis hölgyek pedig addig csak türelemmel olvassák a napokat, hiszen az a pár hét úgy elrepül, hogy egyszer csak az arany valóságra ébrednek.

A szilveszteri munkaszünet feltűggesztése érdekében a fővárosi kereskedők kérvényt adtak be a kereskedelmi miniszterhez. Remélhető, hogy a miniszter a munkaszünetet a vidéken is tel fogja erre a napra függesztetni. Ez a kereskedők és vevők érdekében egyaránt kívánatos volna.

Egyházi kinevezések. A rozsnyói megyéspüspök a rozsnyói papnevelő intézet hittudományi karán *Dittel* István pápai kamarás, püspöki irodaigazgatót az egyházkormányzattal és iránytan, *Pájer* János tb. pápai káplán, püspöki titkárt a mezőgazdaságtan, *Privitzky* Gyula dr. levéltárost pedig a bölcsészet tanárává nevezte ki.

Köszönetnyilvánítás egy bányafőbiztosnak. Gömör-Kishontvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése *Polák* Károly rozsnyói m. kir. főbányabiztosnak a rimamurány—salgótarjáni vasmű részvénytársaság vashegyi bányaszatánál tartott munkás-sztrájk alkalmából köszönetét nyilvánította azért a tapintatos, buzgó közbenjárásáért, melyet a békéltetésnél tanusított.

„Utítársaim.” Ezzel a címmel a magyar irodalom egyik kiválóan értékes és produktív munkása: *Lőrinczy* György, a Petőfi-Társaság tagja f. évi december elején adja ki legújabb művét. Novellisztikus formában a magyar társadalom imént elmúlt korszakának a rajza van benne s a könyv füzött példányának előfizetési díja 3 korona, kötött példányáé 5 korona. Az előfizetési pénzek a szerző címére (Budapest, II., Vörösmarty-út 14. szám, I. emelet 4.) 1911. november végéig küldendők. Azontúl a könyv csak könyvtár útján kapható. Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala az érdekesnek ígérkező kötetre szintén elfogad előfizetéseket. *Lőrinczy* országos jónéve és az, hogy ő itteni származású, bizonyára élénk érdeklődést fog vármegyénkben kelteni a mű iránt. Az „Utítársaim” tartalma ez: I. Czigarettafüst. II. A legnagyobb: I. A fekete esztergályos. 2. A lakások meg a szobacizmus. 3. A bábólnai zászló. III. Beöthy Zsolt. IV. Bohém a diszmagyarban. V. Bodon József. VI. Ki kell fogni a lovakat. VII. Jókai földjén: I. Magyar urak. 2. Az öreg Benczés. 3. A tarka paripák. 4. Márton. VIII. Szent nyomokon. IX. Mikor a csónak inog.

Felolvasások vetített képekkel. A helybeli főgimnázium tanári kara a télen is készűl néhány felolvasó estélyre vetített képekkel. Műsorra kerül *Tripolisz*, *Khina*, az ősember stb. Sőt mint hírlik, az idén még zene is fűszerezi a felolvasásokat.

Tisztviselők mozgalma. A vármegyei kezelők Budapesten f. hó 7-én országos értekezletet tartottak, melyen városunkból *Róth* Lajos megyei közigazgatási iktató képviselte Gömörmege kezelő tisztviselőit. Mult vasárnap pedig a pénzügyi tisztviselők tartottak országos értekezletet Budapesten a drágasági pótlék ügyében, ezen nagygyűlésen *Kiss* Rezső adóhivatali tiszt és *Asztalos* János p. ü. számtiszt vettek részt városunkból.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 12-én vasárnap délelőtt ülést tartott *idb. Rábely* Miklós elnöklésével, a tagok lanyha érdeklődése mellett. Alig lehetett összehozni a határozatképes létszámot. Az ülésen *Molnár* Lajos ügyvezető-igazgató bejelentette, hogy az elnök az igazgatóság egyértelmű határozata előtt meghajolva, ideiglenesen — addig t. i., míg a pénztárra különösen nagyfontosságú ügyek elintézésénél reá szükség van — megtartja tisztét. Az igazgatóság ezt örvendetes tudomásul vette s hálás köszönetét és elismerését fejezte ki az elnök működésével szemben. Az ügyvezető-igazgató által előterjesztett baleseti kártalanítási és betegsegélyezési ügyeket intézték el ezután. Majd egy fegyelmi ügy tárgyalatott és fegyelmi bizottság küldetett ki, s vegyes folyó ügyek tárgyalatottak és nyertek elintézt.

Ifjúsági hangverseny. A rimaszombati főgimnázium ifjúsága évenként szokásos hangversenyt Liszt Ferenc emlékére december 16-án fogja megtartani. A gazdag és változatos program pontjai még nem véglegesek.

Disznótori mulatságok. E hó vége felé két helyen is készül kedélyes társas összejövetel „Disznótor” címen. F. hó 25-én ugyanis a *polgári olvasókör*, másnap 26-án pedig a *kath. olvasókör* rendez ilyen estélyt, melyen 2 kor. 40 fillér lesz személyenként a részvételi díj. Ezek a háziás jellegű mulatságok rendszerint fesztelenek, fényes sikerűek szoktak lenni. A kath. körben vacsora alatt humoros előadások és egyéb mókák fogják szórakoztatni a közönséget.

Andrássy Dénes gróf adománya.

Alig mulik el hét, hogy ez a jótékonyságában kifogyhatatlan főúr valami nemes czélra ne adományozna valamit. Ujabbán is a rozsnyói nőegyleti óvintézet czéljaira 400 koronát adott, s egyik kassai társadalmi intézménybe tagként belépve, tagsági díj czímén 10000 koronát fizetett be.

Képviselőtestületi gyűlés. Ma d. u. 3 órakor a kath. egyet nagytermében a helybeli autonómiailag szervezett kath. hitközség képviselőtestülete gyűlést tart. A melynek tárgya a jövő évi költségvetés lesz.

Az új színház. A budapesti „Nép opera” december hó 1-én kezd meg működését s ma vasárnap jelennek meg az első színlapok a megnyitó előadást hirdelve. A megnyitó estén a „Quo vadis” opera kerül színre, s ebben *Pop-paea* szerepét *Basilidesz* Mária fogja játszani.

Választmányi gyűlés. Az elmúlt vasárnap tartotta a kath. olvasó-egylet választmánya havonként szokásos gyűlését, a melyen örömmel konstatálták, hogy az egyet úgy erkölcsileg, mint anyagilag szépen gazdagodik, tagjainak száma emelkedik s hogy nap-nap mellett tömegesen látogatják. A *Traum* Péter távozásával megüresedett könyvtárnoki állásra *Szabó* Lajos eddigi jegyzőt, jegyzőnek *Márkus* Lászlót, *Zemandi* Ulrich borgazda helyett pedig *Bárdos* Istvánt választottak meg nagy lelkesedéssel egyhangulag. Helyeslőleg vette tudomásul a választmány a vigalmi bizottság által rendezendő már előbb tervezett s hirdetett disznótor rendezését is s megígérte, hogy mindent elkövet hatáskörében, hogy minél fényesebben sikerüljön.

Pajkos diákok. Mult hétfőn délután egy halotthalvány, fején erősen vérző fiut vittek társai a Kossuth-utczába az orvoshoz. Megtudtuk, hogy ez *Németh* L. nevű gimn. tanuló, kit egyik társa úgy oda vágott az ablakhoz, hogy a fiu fején három helyen vérző hatalmas sebet kapott. Alig tudott az orvos udvarába bevánszorogni a vérvesztéstől elszedült fiu s ott el is ájult. A segélynyújtás után négy nap alatt begyógyult a fieska teje.

Ipartestületi ülés. A helybeli általános ipartestület f. hó 12-én délelőtt *Varga* Lajos elnöklésével előjárósági ülést tartott, melyen több az iparosságot érdeklő ügy tárgyalatott és nyert elintézt.

Esküdtek lajstroma. Az esküdtek lajstromának hivatalos összeállítását a kiküldött bizottság f. hó 13-án végezte a kir. törvényszék tanácsstermében.

Katonai utóállítás. A rendes havi katonai utóállítás városunkban — a vármegye-ház termében — holnap, hétfőn délelőtt tartatik meg.

Sikerült vadászat. A rimaszombati vadásztársaság az elmúlt héten igen eredményes vadászatot rendezett a Harapin erdőrészen. Terítékre került 3 öz. 17 drb. nyul és 15 darab fázán kakas. Úgy látszik, hogy a nagy telek alatt a vadállományt ért pusztulás kellő kíméllettel pár év alatt helyre lesz pótolva. Mint a felvidékről értesülünk, ottan a sörte vad is szépen szaporodásnak indult. *Ratkó* és *Szirk* vidékén pedig nem ritka a medve.

Sötét bün. F. hó 17-én tárgyalta a helybeli kir. törvényszék *Kolbay* Sándor elnöklésével a magzatelhajtás büntetével vádolt *Szlabej* Jánosné szül. *Zvara* Mária és özv. *Szöllősy* Istvánné szül. *Perecz* Mária bünügyét. A vád az volt, hogy f. évi július 27-ikén a nevezett szülésznő tiltott uton a *Szlabej* beleegyezésével — elhajtotta ennek magzatát. Az ügyben már volt egy tárgyalás, de a védő kérelmére az igazságügyi orvosi tanácshoz terjesztettek fel az iratok újabb — az ügy elbírálására vonatkozó nagyfontosságú — kérdésekkel együtt. Az igazságügyi orvosi tanács véleménye határozottan kedvezőtlen volt a vádlott szülésznőre nézve s a most megtartott tőrtárgyaláson a védő a törvényszéki orvoshoz intézett kérdésekkel igyekezett meggyöngíteni a felső forum döntő erejét. A tárgyalás este 7 óráig tartott, mert dr. *Mészáros* István kir. ügyész hatalmas és hosszú vád beszédet mondott s dr. *Törköly* József védő szintén hosszú, alaposan megépített beszédben sorakoztatta védenze javára a jogi érveket. A plaidoyer után a bíróság, melynek tagja: *Fodor* Zoltán és *Smál* Gyula volt, mindkét vádlottat

elítélte. A szülésznőt egy évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre; a büntetésből 3 hónap és 17 nap a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vétetik. *Szlabej* pedig hat havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte a bíróság. Az ítéletben a kir. ügyész megnyugodott, a vádlottak azonban felebezést jelentettek be.

Megégett gyermek. Rimakokován özv. *Zdnuth* Jánosné kis gyermeke f. hó 17-én véletlenségből égési sebeket szenvedett, melyek olyan súlyosak voltak, hogy a kis gyermek meghalt. Bár úgy hallatszik, hogy bünestet nem forog fenn, mégis kétségtelenül gondatlanságról van szó, s éppen ezért a kir. ügyészség a nyomozást elrendelte.

Kórház bővítés. A vármegyei közkórház építkezésére beadott három ajánlat közül *Dusek* András rimaszombati építész vállalkozó ajánlata a legkedvezőbb: 46396 korona 34 fill. végösszeggel. Az előirányzatnál ez is 6396 koronával magasabb. Az új építkezésre még 14000 koronás kölcsönt kell felvenni, s ezzel az alispánt bizta meg a vármegye. Az építkezés jövő tavasszal veszi kezdetét.

Hivatal átadás. *Terray* Gyula udv. tanácsos főesperes e hó 5-én (vasárnap) *Dobsinán* járt, hogy a nyugdíjba menő *Weisz* Antal lelkészről a hivatalt a szokásos formások mellett átvegye.

Erzsébet ünnep. A helybeli polg. leányiskolánál *Erzsébet* királyné emlékeztetése az ünnepély f. hó 18-án délután tartatott meg.

Egészségügyi körök székhelyének megállapítása. A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén megállapította az alispán előterjesztésére az egészségügyi körök székhelyét a megyei tiszti főorvos véleményének meghallgatása után, s ezek: *Dernő*, *Pelsőcz*, *Harkács*, *Tornalja*, *Ragály*, *Putnok*, *Rimaszécs*, *Balog*, *Feled*, *Ajnácskő*, *Nyustya*, *Rimakokova*, *Ratkó* és *Helpa*, *Vereskő*-telep, *Csetnek*, *Dobsina*, *Rozsnyó*, *Jolsva*, *Nagyrőcze*, *Rimaszombat*. Az oszgyáni kör székhelyének kérdése még felebezés alatt áll s miután harmadizben hirdetett pályázat is eredménytelen maradt, kéri a közg. bizottság a belügyminisztert, hogy az oszgyáni kör részére 1000 kor. helyi pótléket, a ragályi kör részére pedig a már engedélyezett 1000 koronához még 200 korona helyi pótléket engedélyezzen.

Meggyújtotta magát. Borzalmas véget ért f. hó 16-án városunkban özv. *Palkó* Györgyné szül. *Hudoba* Emilia, egy jó családból való 67 éves asszony, ki hosszú ideig volt házvezetőnő egy helybeli uri háznál, majd mosással, vasalással foglalkozott. A *Szijjártó*-utczában lakott s f. hó 15-ikén ismeretlen okból — valószínűleg pillanatnyi elmezatvar következtében — leöntötte magát spirituszszal s öngyilkossági szándékból ruháját meggyújtotta. A házbelielk elfojtották a lángokat, de már ekkor a szerencsétlen asszony összeégett: nagy kínok között szállították este a kórházba, hol másnap 16-án délben meghalt.

Tánczvizsga. *Dobránsszky* János okleveles táncztanító kezdő és haladó növendékeivel a nyilvános vizsgát zártkörű tánczestélylyel együtt ma vasárnap este 8 órakor a „*Tompaszálló*” termében tartja meg.

Országos amatőr és népművészeti kiállítás Miskolczon. A miskolczi műkedvelő és háziipari kiállítás szervezési munkái már megkezdődtek. A gróf *Haller* Józsefné elnöklete alatti amatőr osztályban fényképek, testmények, iparművészeti tárgyak, női kézimunkák s az amatőr gyűjtöket érdeklő antik műtárgyak, butorok, képek, ruhák, dr. *Tarnay* Gyuláné elnöknő háziipari osztályában a nép által készített ruhák, kézimunkák, disztárgyak lesznek kiállítva. *Seémayer* Villibald és *Gálffy* Ignác muzeumi igazgatók ethnografiai osztálya pedig festői csoportok, disztrámák keretében mutatja be különféle néptájak, s elsősorban a felvidéki palócok, matyók stb. viseletét, életét és népszokásait. Az amatőrség s a háziipar terjesztése s a népipari termékek értékesítésének elősegítése czéljából *báji* *Patay* Gyuláné elnöknő széleskörű mozgalmat indít. A vezetőség dr. *Bodor* Antal igazgató szerkesztésében kéthetenként illusztrált értesítőt is ad ki, melyet minden kiállító és közreműködő díjtalanul kap állandóan. A kiállítási iroda (*Miskolczon* *Széchenyi*-u. 35. sz. alatt) készséggel ad bárkinek bővebb felvilágosítást.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesületének évkönyve 1910—11. évről. Összeállította dr. Wallentinyi Dezső titkár. A tisztviselők és választmányi tagok névsora után következik a titkár jelentése, a mely a szociális eszmék magaslatáról tekintve szét a mai társadalmi élet vajadásain: a jótékonyág gyakorlásában látja azt az elemet, a mely szelíden feloldja a félelmetesen romboló erőket. A mindvégig emelkedett hangú jelentés után megtudjuk az egyesület belső életét. A lefolyt évben 172 gyermek és 26 elaggott, összesen 196 nyert állandó védelmet. Az egyesület havi segélyt ad 15 árvának és 26 elaggottnak, fentartja téli időben a Napközi Otthont, a hol a szegény gyermekek ebédet is kapnak, fentartja továbbá a háztartási iskolát s ide 69 leánykát vett át a múlt évben az állami menhelyekből és a gyermekvédő ligától. Rendezett a nőegylet karácsonyfa ünnepeket a háztartási iskolában és az elnök lakásán a pártfogoltaknak szeretetadományokat osztott szét. Január 7-ikén fényesen sikerült műestélyt rendezett. Ezen kívül részt vett a drezdai nemzetközi gyermekvédelmi kiállításon s ott a hazai gyermekvédelem ügyének dícsőségét szerzett. Az egyesület 43,566 kor. 72 fillért fordított jótékony ügyeinek és intézeteinek fejlesztésére. Vagyona 91,604 kor. 73 fillér, mint azt *Eperjessy József* pénztáros részletesen kimutatja. A Napközi Otthonról külön tudósítást olvasunk dr. *Marikovszky* Istvánné igazgató avatott tollából. Az évkönyvet a háztartási iskola növendékeinek és az egyesület tagjainak névsora zárja be. Így veszünk részletes tudomást arról a széleskörű jótékony működéséről, a melynek évek óta a lelke *Samarjay* Jánosné urnő, a jótékony nőegyesület elnöke.

Tengeren innen — tengeren tul. Irta: dr. Hó d i n k a Tivadar. Tizenhat fejezetben, megannyi érdekes életképben írja le szerzőnk az amerikai életet és kivált a kivándorlók életét s éles megfigyeléssel új világitásban tünteti elő a kivándorlásban rejülő magyar nemzeti veszedelmet. Nem hiába, hogy maga is újságíró volt, de a gyakorlott újságíró mindvégig érdekes tollal részletezi skizzeit. A végén 24 verset kapcsolt hozzá, a melyekben egy sokat tapasztalt lélek költői vénája látszik. Az érdekes munkából lapunk jövő számában egy fejezetet fogunk közölni. A művet *Andrássy* Dénesné grófné emlékének ajánlja. Nyomatották Eperjesen. — Árát nem jelzi.

A Caracalla teljes diadala. A f. hó 13—15-én *Szolnokon* megtartott országos agárverseny győztese ismét: *Fáy* Antal „Caracalla”-ja. Az első díj volt: 1000 kor. pénz, a földmívelésügyi miniszterium által adományozott 4 éves ló és egy gyönyörű ezüst billikom. Ezenkívül ezen győzelmével megkapta még Caracalla az u. n. egyesített díj remek művű billikomát, melyet az az agár nyer meg, melyik egy derbyt, mint az országos versenyt megnyerte. Ezen egyesített díjat idáig még egy agárnak sem sikerült megnyerni, első e téren a Caracalla, mely múlt évben a derbyt, jelen alkalommal pedig az országos agárversenyt nyerte meg. Ugyancsak ezen legutóbbi győzelmé folytán biztos nyerője Caracalla a *Baghy* Béla és *Gyula* urak által kitűzött „Arany ostor díj”-nak is, melyre ez ideig is már annyi point-tel vezet, hogy győzelmét már egy más agár sem teheti kétségé. *Caracalla pályafutása:* Apja: Imp. Jojos Gentleman — anyja: Takaros. 1910. évben: Gömöri versenyen második, Derbyn első, 1911-ben: Gömöri, Szolnokmegyei, Veszprém-megyei és országos agárversenyeken első. Tehát 5 első és 1 második díj. Futott 18-szor, melyből 17-szer győzött. — Ez ideig nyert pénzben: 3300 koronát, a földmívelésügyi min. által a tavalyi derbyre és az idei országosra adományozott 2 lovat és végül 8 drb. ezüst billikomot. Ez évben már csak a *Liptay* Béla ur által kitűzött „arany agár”-versenyben fog indulni, hol tekintve eddigi eredményeit, újabb győzelmé várható. *Fáy* Antal ez ideig az országosat nyerte 2 ízben: 1907-ben a *Tulipán* II-vel, 1911-ben Caracallával, a derbyt 1910-ben: Caracallával.

Sikkasztó kereskedősegéd. *Teschauer* Elek kereskedősegéd *Veisz* Jónás rimabányai lakos kereskedőtől 380 koronát elsikkasztott és azután megszökött. A tettes f. hó 15-én a rimaszombati kir. ügyészségnél önként jelentkezett.

Társas vacsora. Az „Otthon” társaskör f. hó 18-án, tegnap este társas vacsorát rendezett, melyre a jelentkezők élénk érdeklődést mutattak.

Gyermektelep vizsgálat. Dr. *Ruffy* Pál, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelője, múlt héten dr. *Heinrich* Béla gyermekmenhelyi igazgató-főorvos kíséretében a rozsnói gyermektelepet alapos vizsgálat alá vette. Minden gyermek elhelyezéséről és állapotáról személyesen győződött meg a felügyelő, ki a beható vizsgálat során a tapasztaltakkal meg volt elégedve.

Kamarai jelentés. A miskolci keresk. és iparkamara 1911. évi október havi jelentését most kaptuk meg. A jelentés czéggjegyzési részéből csak az érdekel minket, hogy a helybeli kir. törvényszéknél „Általános Bank Részvénytársaság Fiókja Rimaszombat” (Főtelep Losonc) czímmel cséggjegyzés történt. Törlesztés nem volt. A jelentésben reánk vonatkozólag leginkább a vásárok áthelyezése közöltek, melyeket már lapunkban ismertettünk. Az ipari közigazgatás fejezetében leginkább a rendeleteket és a kamara véleményét találjuk. A társadalom egészségügy fejezetében a gyógyszeráru kereskedelemre vonatkozó szabályrendelettervezetre tett észrevételek és módosításra vonatkozó javaslatok vannak ismertetve.

Ellopott betétkönyv. *Zvara* János Ajnácskőhöz tartozó pogányvári szénégető kárára f. hó 8-án annak az erdőben lévő zárt lakásából 1208 koroná 47 filléres betétkönyvecskét és 40 korona készpénzt ismeretlen tettesek elloptak. A tettesek azonban a betétkönyvecskét a bozót közé dobták, a hol azt a károsult 2 nappal később megtalálta. A tettesek kézrekerítése iránt a nyomozás elrendetett.

Az új telefon szaknévsor. Végre megjelent az országos telefon előfizetőinek foglalkozás szerint csoportosított első névsora s a helybeli távb. előfizetők is kaptak egy-egy ingyen példányt ezen vaskos kötetekből. A ki rendszeresen olvassa a fővárosi napilapok „Közgazdaság” rovatát, az tudja, hogy hányszori kérésre, cikkezésre ment csak bele a kir. kereskedelemügyi miniszterium ezen rendkívül fontos újításba, a mely persze a külföldön és Bécsben már régóta be van vezetve. Bár a keresk. miniszterium a szaknévsort nem hivatalosan, hanem magánvállalkozás útján adja ki s a szaknévsorba nem minden távb. előfizetőt, hanem csak egy bizonyos díj ellenében véteti be a jelentkezőket — a mint ezt a budapesti ker. és iparkamara ez év tavaszán újból kérte is, — mégis a kereskedő és iparos távb. előfizető közönség — sőt a magánosok is — köszönettel tartoznak a kormánynak, mert egyrészt, *rendkívül czélszerű és roppant olcsó reklámra* ad alkalmat, 76000 példányban jelent meg ezen czimtar, másrészt a közönségnek egy kitűnő hazai czimtar ad a kezébe. Mert vaskos kötet ez már most is, de tudjuk, hogy a 2-ik, 3-ik kötet egyszer, kétszer oly vastag lesz, mert a kereskedőknek, gyáraknak, iparosoknak, ügyvédeknek be kell látniok és be is fogják látni, miszerint saját érdekük, hogy felvétessék magukat a konkurrensok közé. Mert, tegyük fel, én, vagy te, vagy ő akarok szerezni kerékpárt vagy rézbutort. Előveszem a szaknévtárt és írok azon czégeknek, a melyeket ott találok. Míg a többi ily vállalatot ha ismerem is, legtöbbször épp akkor nem jut eszembe a neve, czime, mikor kellene. Ezek tehát elesnek az üzletlől. Más-különbben is a felvétel díja rendkívül alacsony, tekintve azt, hogy ezen díjakért az illetők fél-évig élvezik ezen reklámot. Ugyanis a szaknévsor félvétenként jelenik meg. A magát felvenni akaró ezen időre fizet: ha 40 betűig terjed a czime: 2 koronát; ha 70 betűig: 5 koronát; ha 100 betűig: 7 koronát. Az oldalak alján pedig korlátlan mennyiségű hirdetést tehet közzé a kiadóhivatali megegyezés szerint. Ezen névsort az összes előfizetők ingyen kapják, nem előfizetők pedig 2 koronáért rendelhetik meg a kiadónál: *Schulhof* Károly nyomdatulajdonosnál, Budapest, V. ügynök-utca 8—10. Közvetlenül ide kell fordulni a szaknévsorba való felvételért, hirdetésekért is. — Sajnos, Rimaszombatból még senki sem szerepel benne s elmélázhatunk rajta, hogy bizony még nagyon hátul haladnak az érdekeltek élénkebb üzletiesség dolgában. Pld. mi-ért nem véteti fel magát a szépen fejlődő

konzervgyár, fűrészyár stb. stb. a konkurrensai közé? A nagy közönség bizonyára örömmel fogadja az első Szaknévtárt és az első hazai czimtar, melynek terjedelme növekedésével népszerűsége is növekedni fog.

Földomlás. *Bucsak* József rákosbányai lakos folyó hó 11-én az ottani bányában földomlás folytán súlyosan megsérült. Beszállították a bányatársaság kórházába.

Apagyilkosság — az anya miatt. *Kisfeketepatakon* ifj. *Nemesko* György pálinkázás közben f. hó 11-én összeveszett részeges apjával, ki haragjában fia fejéhez egy tálat vágott s a fia segítségére jövő feleségét is verni kezdte. A dühös fiu anyja bántalmazásának láttára felbőszülve kést rántott és azzal apját mellbeszurta s mikor ez összeesett, rátérdelt s még több szurást ejtett rajta, úgy hogy ez csakhamar kiszenvedett. A fiu aztán megszökött, de a dobsinai csendőrség elfogta. Az elhunyt boncolása f. hó 13-án ment végbe dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos részvételével. A tettes a rozsnói kir. járásbirósági fogházba kísértetett.

A dobsinai rézművek részvénytársaság serényen hozzáfogott *Dobsina* város határában a *Hollópatak* nevű vidéken telepének felépítéséhez. A vállalat, amely a *Coburg* hercegi uradalom tulajdonához tartozó bányaművekben előjövő rézérczek kitermelését és értékesítését tűzte ki feladatául és ezen czélból a *Coburg* hercegi bányákat évtizedekre bérbe vette, egy nagy érczelőkészítőművet (magnetikus separatóval) és egy rézkohót fog felépíteni. Az épületek felállítását nagyban hátráltatták a földterületek tulajdonosai, akik hallatlan árakat követeltek. A rozsnói m. kir. bányabiztoság azonban keresztülvitte, a kisajátítási eljárás folyamán, hogy a különböző birtokok tulajdonát képező, mintegy 15 holdat kitevő földterületet átlag 1 koronáért négyszögölenként átengedték.

Anyagszeretek és pályafentartási fák szállítása. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a cs. és kir. szab. kassa-oderbengi vasut igazgatósága az 1912. évben szükséges műhely- és pályafentartási fák, valamint anyagszeretek, ugymint kefekötő áruk-, olaj- és zsirneműek, vegyszeti cikkek, réz- és fémneműek, vas- és aczélcikkek, ruggyanta áruk stb. szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi december hó 1-ig nevezett vasut igazgatóságához nyújtandók be.

Lopás. *Jeszni* János Gáspár rimakokovai lakos *Reichmann* József ottani lakos kárára több rendbeli lopást követett el. Az ottani csendőrség által elfogott és f. hó 12-én a rimaszombati kir. ügyészséghez bekisérteztetett.

Tölgy és bükkfa eladás. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a tótsóvári m. kir. erdőhivatal az 1912. évben való kihasználásra kijelölt bükk- és tölgyfa eladására pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi december hó 21-ig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz.

A likéri kohótelep bővítése. A rimamurány—salgótarján vasmű részvénytársaság likéri kohótelepén, főleg az okkeres vasérczeknek pörkölése végett, egy négy üstből álló agglomeráló művet állítottak fel.

Allatvásár Rimaszombatban. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint *Rimaszombat* r. t. városban a f. évi október hó 20-ára esett, de elmaradt országos állatvásár helyett f. évi november hó 21-én póttállatvásár tartassék.

A Napközi Otthon javára dr. *Lichtschein* Adolfiné 10 koronát adott. Köszönettel nyugtazza — Rimaszombat, 1911. nov. 17.

dr. *Marikovszky*né.

Mérlegismertető tanfolyam. A kassai m. kir. áll. felső ipariskolánál f. évi december hó 1-én mérlegismertető tanfolyam nyílik meg, mely a mérlegek megítélésére, kipróbálására és kijavítására szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzésére nyújt alkalmat. Ez a tanfolyam lakatos mesterek számára rendeztetik és a vidéki mesterekre való tekintettel nappali oktatással két hétig tart. A tanítás december hó 1-én reggel fél nyolcz órakor kezdődik és december 15-én ér véget. Az ide vágó

kereskedelmiügyi miniszteri rendelet értelmében a tanfolyam megnyitható, ha legalább 15 hallgató jelentkezik. Felvétetnek lakatosmesterek és esetleg más önálló iparosok. Jelentkezni lehet levél útján az iskola igazgatóságánál folyó hó 25-ig, mely időpont elmúltával az igazgatóság azonnal értesíteni fogja a jelentkezőket arról, hogy a tanfolyam megnyílik-e vagy nem. A jelentkezés alkalmával minden hallgató tanszerek beszerzésére 2 koronát fizet; egyéb díj a tanfolyam hallgatásáért nem fizetendő.

Nincsen favágó. Általános a panasz városunkban, hogy favágót semmi áron sem lehet kapni, mert sok a vágni való és kevés a munkás kéz. — Ez is csak nálunk eshetik meg, mert a többi megyebeli városokban úgy gondoskodnak magukról, hogy dolgos tót embereket alkalmaznak messzebb vidékről is. P. u. Rőcze, Jolsva és a Garamról, kik egész télen ott dolgoznak és egy héten csak vasárnapra rándulnak haza, hogy a keresetet az otthon lévő családnak hazavigyék és ismét egy hétre élelemmel ellássák magukat. Talán jó lenne nálunk is ily irányban mozgalmat indítani. Nekünk a Garamra sem kellene menni, mert közelébb Nyustya környékén lehetne szorgalmas és ügyes favágókat jutányos áron egész télre telfogadni. Erre a célra, illetve a közvetítésre a hatóság is igénybevehető lenne és azt hisszük, szívesen is megtenné bármelyik községi vagy körjegyző, csak meg kellene őket keresni. Ajánljuk e módot a mi városi hatóságunk figyelmébe is.

Pelsőczy vásárok. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Pelsőczy községben a jövő évi április hó 9-ére eső orsz. vásár jövő évben kivételesen *április hó 10-én*, továbbá a jövő évi április hó 3-ára és a május hó 22-ére eső heti kirakó-vásárok, ugynevezett ünnepi vásárok a jövő évben ugyancsak kivételesen *április hó 4-én* illetve *május hó 24-én* tartassanak meg.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztőség.

Folyó hó 15-én a reggel 6 óra 25 perczkor induló vonattal szándékoztam innen — miután üzleti ügyeim Rimaszombatban elvégezvén — elutazni.

Előtte való nap délután 5 órakor ezt a „Hungária”-szálló főportásának bejelentvén, kérttem, gondoskodjon kocsirol is és felköltsésemről is.

A főportás részéről ez egészen rendben el is lett intézve, a miről meg is győződtem.

Azonban főportás tervez, — szállodás és fiakkeros végez!!

A megrendelt kocsit 6 óra 20 perczkor még meg sem érkezett s kényszerítve voltam gyalog podgyászaim hátrahagyásával az állomáshoz sietni.

S mi történt? Egyszerűen lekéstem a szállodás és fiakkeros jóvoltából. A vonat elindult. Daczára annak, hogy üzleti utazásomból egy teljes napi veszteség ért s tekintve, hogy már sok más kereskedelmi utazóval is megtörtént itt Rimaszombatban az ilyen reggeli lemaradás a vonatról, meg kell, hogy béküljek e helyzettel. — De a jövőre való tekintettel, hol nyújt garanciát Rimaszombat városának a „Hungária” szállodása és fiakkerese Braun úr, hogy utasokat le nem fognak késetni az ő hanyagságuk folytán, mikor ez már több ízben megtörtént a „Hungária”-szálló személyzetének bevallásából?

Es kérdem, mi szüksége van Rimaszombat város legelső s legmodernebb szállójának, hogy az nyilvános házzá alakuljon a szobaleányok személyében, a mi tisztaság és egészségügyi szempontból is kifogásolható?

Ezek után nem csodálkozom, ha a kereskedelmi utazók lekésnek a reggel korán induló vonatról, mert az előbbi bizonynyára fontosabb a „Hungária”-szálló tulajdonosának, — mint a pontosság, rend és tisztaság.

A tekintetes Szerkesztőségnek soraim közléséért hálás köszönetem kifejezve maradtam

Rimaszombat, 1911. nov. 15.

teljes tisztelettel:

A m t m a n n A n d o r,
kereskedelmi utazó.

*)A közérdek céljából e soroknak helyt adunk, de a felelősség érte a beküldőt terheli. Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

R. A. A „Forgácsok” folytatását köszönettel vettük és jövő számunkban hozzuk. A mostaniba más aktuális dolgok miatt már nem fért belé. Szíves üdvözlét!

Több előfizetőnek Várgede, Balogfala, Korlát, Feled. A feledi vasúti vendéglős érdekében beadott közleményüknek — sajnálattal — e formában helyt nem adhatunk, mert az személyi vonatkozású. Ily fajta közleményeket pedig nehogy az érdekeltséggel, vagy pedig az ódium vádjával illetessünk, névtelenül nem közölhetünk. Tessék neveket aláírni, akkor annak szívesen helyt adunk, mert legalább megtudjuk, hogy kik azok a közeli vidékről, kik hazulról kiindulva, oly hamar megéheznek és megszonjaznak. Kéziratjuk becses aláírásuk végett, szerkesztőségünkben rendelkezésükre áll.

Nyílt-tér.

10—10

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállítóval szembeni 210 kor. követelememet olcsón eladom. — **Czim:** a kiadóban.

HÁZVEZETŐ-FŐZŐNŐ

ki a háztartási teendők teljesítésében és vezetésében, különösen pedig a főzésben kellő jártassággal és gyakorlatossággal bír, jövő évi január hó 1-étől alkalmazást nyerhet egy előkelő idősebb magános ur házában Rimaszombatban. — Bővebb felvilágosítás nyerhető: — levélbeli megkeresésekre is — ezen lap szerkesztőjénél.

Kiadó bolthelyiség.

A Rákóczy-utca 11. szám alatti házban — a város legtorgalmasabb helyén — egy bolthelyiség, mely mindenféle üzletnek igen alkalmas, azonnal bérbe vehető. — Értekezhetni ugyanott **a tulajdonossal.**

Üzlet eladás.

Klenőczon a főtéren 40 év óta fennálló **ki-tűnő** menetelű vegyes-kereskedésem, — italméressel és tőzsdével — házzal együtt betegség miatt eladó. — Csakis személyes jelentkezőkre reflektálok. 1—2

KRÉMER IGNÁCZ Klenőcz.

Vidéki korcsmárosok figyelmébe.

Két **jégverem** szabad kézből eladó. Értekezni lehet: **Özv. LAKATOS ISTVÁNNÉ** tulajdonossal Rszombat **Tompa Mihály-utca 6. sz. alatt.**

a XX. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.

Egy a **fehérműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 10—26

Keressük mindenben a legjobbat!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, **igyunk és kérjünk** mindenütt:

SZÁNTÓI

természetes ásványvizet.

mely gazdag, természetes szénadtartalmánál és rendkívüli szerencsés vegyiösszetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos

:: elsőrangú asztali- és gyógyviz. ::

Bornak: **Füszer.** — Betegnek: **Gyógyszer.**

Egészségesnek: **Óvszer.**

Főraktár: **DEREKAS JÁNOS** füszer- és csemegekereskedőnél RIMASZOMBAT. 3—*

A Gömörmezei Nép- és Iparbank

a 5500., 6118., 6115., 6183., 6386., 6727., 6725., 6857., 7065., 7081. számok alatt elzálogosított és nem rendezett kézzzálog tárgyakat, ugymint: arany-, ezüstneműek, ékszerek s különféle értékpapirokat

1911-ik évi december hó 2-ik napján

d. u. 2 órakor saját helyiségében elárverezteteti.

Rimaszombat, 1911. nov. 6.

Az igazgatóság.

Eladó szatócs-üzlet.

Egy jóforgalmu szatócs-üzlet — zárt edényekben italmérésű engedéllyel — azonnal eladó. — Értekezni lehet:

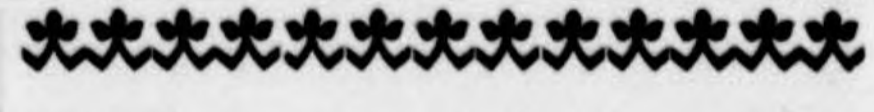
Özv. FLOHRNÉ tulajdonossal **JOLSVA.** 3—3

Kiadó butorozott szoba.

A Rózsa utcában egy esinosan butorozott szoba — butor nélkül is — azonnal kiadó. — **Czim:** megtudható a kiadóhivatalban. 1—*

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindentéle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 14—*

Könyv bekötéseket

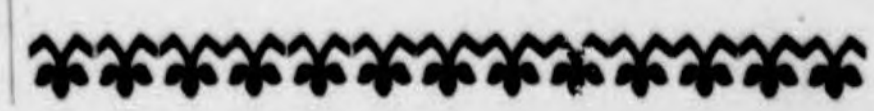
a legrövidebb idő alatt izlésesen, jutányos áron
:: eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia

:: könyvkötészete ::

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

:: (Kaszinó-épület.) ::

Eladó uri ház.

Rimaszombatban egy 650 □-öl kiterjedésű telken épült kényelmes uri ház, beültetett gyönyörű gyümölcsös és díszkerttel, szabad kézből eladó. — **Czím:** megtudható a kiadóhivatalban. 2—*

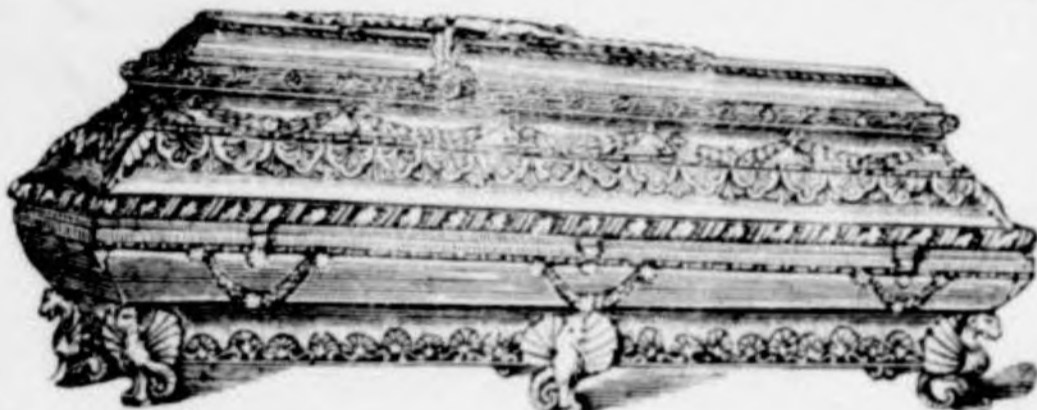
Faj bronz-pulykák kaphatók,

gunár . . . 10 koronájával 7 darab
tojó . . . 8 koronájával 9 darab
LIPTÁK LÁSZLÓ ev. tanítónál
Mikolcsányban. u. p. Lice-Gicze.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy 45 év óta fennállott

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentúl a régi név igénybevétele, Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt **Zsuffa Kálmán-féle** ujjonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **ércz- és fakoporsót, szemfedőt, sorkoszorút, koszoruszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 21—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Ujságpapíros

(csomagoláshoz)

kereskedők,
mészárosok,
hentesek stb.

:-: részére :-:

jutányos áron kapható

e lap kiadóhivatalában.

SZOYKA PÁL

női kézimunka, rövid-, szövött-, diszmű-, játék- és divatáru-üzlete.
RIMASZOMBAT, FÖTÉR.

Ajánlja: Dús raktárát mindennemű női kézimunka kellékekben, kezdett és kész női kézimunka újdonságokban, nagy kitűnő előnyömdáját és kölcsön mintáit, lombfűrészeti, faragászati, fa- és bársony égetési kellékeit, nagy választékban karácsonyi és alkalmi ajándéktárgyait és óriási **gyermekjáték raktárát.**

Vidéki megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek. :-: :-:

Fehér és színes dolgok
hímzései elvállaltatnak. 1—*

Pontos kiszolgálat!

Pontos kiszolgálat!

Átadó üzlet.

Négy gyár gécpontján 32 év óta fennálló **vegyes-kereskedés**, a legtorgalmasabb helyen berendezve, kellő raktárakkal ellátva, **trafik és italméréssel 1912. év febr. 1-től**, előbb is, mérsékeltén át-, illetve kiadó.

Ertekezni lehet: 3—3

Takács János-nál Nyustyán.

Jegyzők figyelmébe!

Községi nyomtatványok beszerzése.

Községi közmunka főkönyv-, községi közmunka napló-, községi közmunka költségvetés-, községi közmunka számadásra vonatkozó nyomtatványok beszeresíthetők: **id. Rábely Miklós és Fia** nyomdájában **Rimaszombat.**

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Vásárol: nyári almát, selejtes almát és egészséges hullott almát, szilvát, apró és középfajta körtét, zöld diót, vörös áfonyát, ringlót, barackot, meggyet, málnát, ribizlit bármily mennyiségben.

Elad és ajánl: zöld borsót, zöld babot, gombákat, paradicsomot, befőtteket, citrom, narancs és **málnaszörpöt**, gyümölcs izeket, cukrozott gyümölcsöt és cukrozott narancshéjat a legjobb minőségben.

Árajánlattal, árjegyzékkel és a gyümölcs vételre vonatkozó

felvilágosítással a gyárvezetőség készséggel szolgál. 12—*

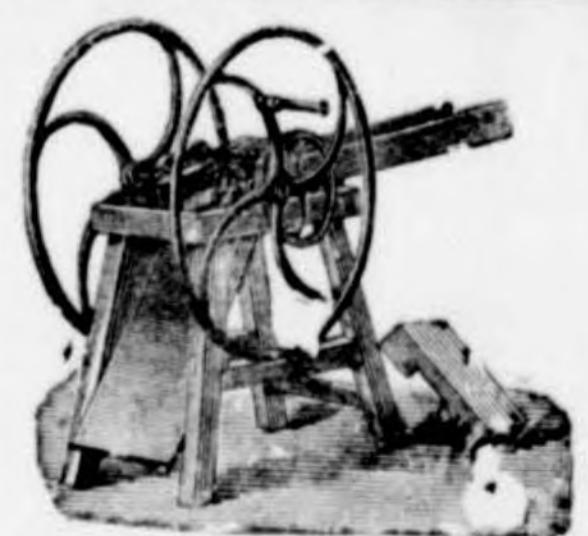
Levél és távirati czím: „**KONZERVGYÁR**“ RIMASZOMBAT. :-:

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje **KASSÁN**, Vám-utca 11. sz. alatt.

Ajánlja a tisztelt gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen, gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeeskavágókat közeli vagy járgányhajtásra. — **Répavágókat** és tengeri morzsolókat. **Olajsajtolókat** és olajmag pörkölőket. — **Olajmagzúzókat**. Örlő és daráló malmokat. **Progress tisztító gépeket**, **lisztosztályozó hengereket** és teljes malomberendezéseket. — Továbbá mindennemű szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavarázó készülékek, maláta- és burgonya-zúzókat stb. :-: Gépgyárunkban gyártmányainkunk jelentékeny készletét tartjuk állandóan. 4—6

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődének gyártmányainak árjegyzékét **kivánatra** ingyen és bérmentve küldjük.